

BUTIKSTYVERI OG RØVERI

Vejledning i hvornår der er tale om butikstyveri eller røveri, hvornår en butikstuv kan straffes for forsøg på butikstyveri, og hvordan butikstyveri og røveri anmeldes til politiet.

Tyveri og røveri er altid strafbart

Røveri er dog en grovere forbrydelse end tyveri. Det vil oftest være en voldsommere oplevelse for de involverede medarbejdere og kunder, og røveri udløser normalt en højere straf. Det har derfor betydning for politiets håndtering af en anmeldelse, om der er tale om butikstyveri, organiseret butikstyveri eller røveri.

Denne vejledning skal hjælpe butiksejere- og medarbejdere med at vurdere, om der er tale om butikstyveri eller røveri. Derudover beskriver vejledningen, hvornår en butikstyv kan straffes for forsøg på butikstyveri, selvom tyveriet ikke gennemføres.

I vejledningens sidste afsnit kan du læse om, hvordan du anmelder butikstyveri og røveri til politiet.

Tekst: Justitsministeriet

Layout: Rigspolitiet, Kommunikation

Folderen er udarbejdet april 2019 som led i Justitsministerens udspil "Tryghed for butiksejere - en målrettet indsats mod gentagen og organiseret butikstyveri". Læs mere om udspillet på justitsministeriet.dk.

Hvornår er der tale om butikstyveri, og hvornår er der tale om røveri?

Den afgørende forskel mellem tyveri og røveri er, at der ved røveri skal være brugt vold eller trussel om vold for at fratage eller aftvinge nogen den stjålne ting. Hvis en butikstjuv bruger trusler eller f.eks. slag, spark eller kraftige skub for at få en vare, kan der altså være tale om røveri. Det er ikke røveri (men tyveri), hvis butikstjuven blot hiver en vare ud af hånden på en butiksmedarbejder.

Tyveri omfatter den situation, hvor en person bevidst tager en ting, som ikke tilhører ham eller hende, for at skaffe sig selv eller andre en berigelse.

Straffen for tyveri er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Fængselsstraf vil typisk komme på tale, hvis et butikstyveri har et professionelt præg, f.eks. fordi der er medbragt særlige genstande til at fjerne varerne fra butikken, eller fordi det stjålne har en betydelig værdi.

Røveri omfatter den situation, hvor en person ved vold eller trussel om vold fratager nogen en ting eller bringer en stjålet ting i sikkerhed, når det sker for at skaffe sig selv eller andre en berigelse.

Straffen for røveri er fængsel indtil 6 år. Straffen kan stige til fængsel indtil 10 år, f.eks. hvis røveriet er af særligt farlig karakter, eller der er tale om et meget stort udbytte.

EKSEMPLER PÅ BUTIKSTYVERI

- Sofie er i Matas, hvor hun har købt nogle småting. På vej ud ser Sofie, at de også sælger hendes yndlingsparfume, som Sofie dog ikke har råd til. Sofie tager parfumen i tasken og går ud af Matas. Sofie får en bøde for butikstyveri.
- Jens går ind en butik, som sælger spillekonsoller. Jens tager den nyeste Playstation ned fra hylden. Han putter den i en russerpose, sådan så alarmerne ikke går, når han går forbi kassen. Jens forlader butikken uden at blive opdaget. Jens får en fængselsstraf for butikstyveri, fordi han har brugt en russerpose til tyveriet.

EKSEMPLER PÅ RØVERI

- Søren er ved at stjæle et par sko fra en butik, men bliver opdaget af en vagt, som tager skoene fra Søren. Søren tager fat om vagtens arm og trykker vagten mod en rude i butikken, hvorefter Søren holder vagten på brystet med den ene hånd og med den anden hånd river han skoene fra ham. Søren kan straffes for røveri.
- Mohammed går ind på en tankstation med sin kasket trukket ned i panden og sin krave slået op. Mohammed går hen til kassen og kræver flere gange højlydt, at ekspedienten udleverer penge. Mohammed læner sig samtidig ind over disken på en truende måde. Ekspedienten giver Mohammed 1.000 kr. Mohammed kan straffes for røveri.
- Kristian har lige stjålet to mobiltelefoner fra en butik i et storcenter. På vej ud af storcenteret bliver han dog stoppet af en vagt, som butikken har ringet efter. Vagten forsøger at holde Kristian tilbage. For at undslippe med de stjålne mobiltelefoner, siger Kristian til vagten, at han vil nikke ham en skalle, hvis han ikke slipper Kristian. Vagten slipper Kristian, som løber ud af storcenteret. Kristian kan straffes for røveri.
- Peter, Benjamin og Rasmus går ind i et supermarked, hvor Peter og Benjamin tager fire rammer øl. Rasmus går op til kassen og siger til kassemedarbejderen, at der om lidt vil gå to personer forbi (Peter og Benjamin) med nogle varer, som der ikke skal betales for. Rasmus bruger et meget truende toneleje, som gør, at kassemedarbejderen er bange for at blive udsat for vold af Peter, Benjamin og

Rasmus, hvis hun prøver at standse Peter og Benjamin. Peter og Benjamin går forbi kasseekspedienten med rammerne. Både Peter, Benjamin og Rasmus kan straffes for røveri.

- Louise og Katrine er i en forretning. Louise tager en pose chips og en pakke kiks, som Louise begynder at spise af. På vej ud af butikken spørger en butiksmedarbejder om betaling, hvortil Louise truende svarer: "Skal du have nogle tæsk?" samtidig med, at Katrine står ved siden af Louise og griner. Både Louise og Katrine kan straffes for røveri, da Katrine ved sin adfærd har bakket Louises handlinger op.
- Signe går ind i en bagerforretning og siger flere gange til kasseekspedienten på en truende måde, at han skal "tømme kassen", og "ikke noget pis. Du skal fylde posen!" samtidig med, at Signe smider en pose på disken. Ekspedienten udleverer ikke nogen penge, men kalder i stedet på sin kone, der er i forretningens baglokale. Signe løber ud af forretningen. Signe kan straffes for forsøg på røveri.

HVORNÅR ER DER TALE OM EN TRUSSEL OM VOLD?

Trusler kan både fremsættes i ord og i handlinger. Der kan også være tale om en underforstået trussel om vold. Røveri omfatter altså ikke kun de åbenlyse former for trusler, hvor en person f.eks. siger, at han eller hun vil slå medarbejderen ihjel, eller hvor en person truer medarbejderen med et våben. Det kan være nok, at der er tale om en truende adfærd, selvom der ikke med ord trues med vold.

Det er ikke afgørende, at truslerne vedrører vold mod den, som de fremsættes over for.

Det har ingen betydning, om personen har tænkt sig at gøre alvor af sin trussel. Det afgørende er, om truslen er egnet til at tvinge medarbejderen til at give varerne til personen.

Hvornår kan man straffes for forsøg på butikstyveri?

Et butikstyveri anses for fuldført, når personen har passeret kassen uden at have haft til hensigt at betale for varerne.

Selvom tyveriet ikke gennemføres, kan personen dog straffes for forsøg på tyveri på grund af sin hensigt om at begå tyveri.

Det gælder f.eks. i den situation, hvor personen bliver opdaget i butikken og af den grund lægger varerne tilbage, eller hvor personen pågribes med de varer, som han eller hun har tænkt sig at stjæle, inden han eller hun har passeret kassen.

En person, som har taget nogle varer i en butik for at stjæle dem, men som på grund af dårlig samvittighed straks fortryder og derfor lægger varerne tilbage, vil ikke kunne straffes for forsøg på tyveri.

EKSEMPLER PÅ FORSØG PÅ BUTIKSTYVERI

- Bo tager tre flasker vin i et supermarked og putter dem i sin taske. En butiksmedarbejder ser det og henvender sig med det samme til Bo, som han konfronterer. Bo lægger derfor flaskerne tilbage. Bo kan straffes for forsøg på butikstyveri.
- Mia har overvejet at stjæle et par bukser i en tøjbutik. Mia finder i butikken de bukser, som hun gerne vil have, og hun tager dem ind under jakken. Der er ingen, der opdager, at hun er ved at stjæle bukserne. Inden Mia når ud af butikken, bliver hun ramt af rigtig dårlig samvittighed. Hun er desuden bange for at blive opdaget. Mia lægger derfor bukserne tilbage og forlader butikken tomhændet. Mia kan ikke straffes for forsøg på butikstyveri.

Forskellen mellem de to eksempler er, at det i det første eksempel er udefrakommende omstændigheder (butiksmedarbejderen), og ikke Bos egne overvejelser, som gør, at Bo lægger varerne tilbage.

Hvordan skal tyveri og røveri anmeldes?

Butikstyveri og røveri bør altid anmeldes til politiet. Det gælder også, hvis der er tale om forsøg.

ANMELDELSE AF BUTIKSTYVERI

- Som udgangspunkt anmeldes butikstyveri skriftligt via politiets hjemmeside www.politi.dk.
- Du bør dog ringe 114, hvis du vurderer, at personen er under 18 år, er ikke herboende udlænding, er uden fast bopæl eller ikke er sikkert identificeret.
- Du bør også ringe 114, hvis butikstyveriet har et professionelt præg, er af større omfang, eller du har mistanke om, at personen også har stjålet fra andre butikker.

ANMELDELSE AF RØVERI

- Ring 112, hvis der er akut brug for hjælp fra politiet, eller der er fare for liv eller førlighed.
- Ring 114, hvis du/I har været udsat for røveri, men ikke har akut brug for politiets hjælp, f.eks. hvis personen, der har begået røveriet, har forladt butikken.

Du kan læse om politiets håndtering af anmeldelser om butikstyveri og røveri på politiets hjemmeside www.politi.dk.